

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Απρίλιος 2008)

Συγγραφέας: ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

I. Ίδρυση και αποστολή

Η Ειδική Επιτροπή της Βουλής για την Προστασία του Περιβάλλοντος¹ προβλέφθηκε για πρώτη φορά το Φεβρουάριο του 2005 στον Κανονισμό της Βουλής^[1]. Η πρωτοβουλία αυτή ήρθε να καλύψει την έλλειψη ενός ειδικού κοινοβουλευτικού σχηματισμού για το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον. Με την ίδρυσή της η λαϊκή αντιπροσωπεία έχει τη δυνατότητα να ασχολείται συστηματικά με περιβαλλοντικά ζητήματα, η συσσώρευση και η ένταση των οποίων άρχισε να προκαλεί ολοένα και περισσότερο την ανησυχία και την αγωνία των πολιτών για τον έλεγχο των επιπτώσεων και την αντιμετώπισή τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 43Α παρ. 1ζ του Κανονισμού της Βουλής αντικείμενό της είναι: «Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της κατάστασης του περιβάλλοντος στη χώρα και των συνεπειών των διαφόρων δράσεων επ' αυτού». Επίσης, η Επιτροπή «συμβάλλει συμβουλευτικά στη λήψη αποφάσεων και στη χάραξη της εθνικής στρατηγικής για την προστασία του περιβάλλοντος». Οι βασικοί στόχοι της αναφέρονται λεπτομερέστερα στην παραπάνω διάταξη, ενώ στην αρμοδιότητά της ανήκει, μεταξύ των άλλων, η διατύπωση γνώμης για την ετήσια εθνική έκθεση σχετικά με την κατάσταση του περιβάλλοντος αλλά και άλλες συναφείς ειδικές εκθέσεις^[2]. Η Επιτροπή μπορεί, τέλος, να συνεργάζεται με τα κοινοβούλια άλλων χωρών, διεθνείς οργανισμούς και κρατικές ή Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις για την εκπλήρωση της αποστολής της.

II. Το έργο της

Κατά τα πρώτα δύομιση έτη της λειτουργίας της έχει να επιδείξει, σε γενικές γραμμές, αξιόλογο έργο[3]. Η δραστηριότητά της κατά την προηγούμενη (Οκτώβριος 2005 -Ιούλιος 2007) και την τρέχουσα (Σεπτέμβριος 2007 ως σήμερα) Βουλευτική Περίοδο παρουσιάζει πάντως αισθητές διαφοροποιήσεις. Αυτές γίνονται καλύτερα αντιληπτές από τις πρωτοβουλίες που ανέπτυξε αλλά και τις διεκδικήσεις που προβάλλει πρόσφατα για την αναβάθμισή της.

1. Οκτώβριος 2005- Ιούλιος 2007[4]

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου η Επιτροπή πραγματοποίησε τριάντα δύο συνεδριάσεις. Τα θέματα που την απασχόλησαν ήταν ιδίως, μεταξύ άλλων, η κλιματική αλλαγή, η προώθηση των ΑΠΕ, η διαχείριση των στερεών αποβλήτων, η αντιμετώπιση των γενετικά τροποποιημένων οργανισμών, οι βασικές επιλογές της οδηγίας REACH, η ρύπανση του Ασωπού, η όξυνση των κυκλοφοριακών προβλημάτων στα μεγάλα αστικά κέντρα και οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον καθώς επίσης η προστασία της Μεσογείου. Αξίζει να σημειωθεί ότι ορισμένες φορές το ίδιο ζήτημα συζητήθηκε σε περισσότερες συνεδριάσεις, ενώ σε ακρόαση κλήθηκαν υπουργοί, υπηρεσιακοί παράγοντες, εκπρόσωποι των ΟΤΑ καθώς επίσης εκπρόσωποι τόσο επιστημονικών όσο και μη κυβερνητικών περιβαλλοντικών οργανώσεων αλλά και προβεβλημένοι επιστήμονες.

Η Επιτροπή ασχολήθηκε με τοπικά, εθνικά αλλά και διεθνή θέματα βάσει των προτάσεων που υπέβαλαν το προεδρείο και τα μέλη της. Πρέπει να τονιστεί ότι, προκειμένου να διευκρινισθεί η περιβαλλοντική επιβάρυνση που είχε υποστεί ο Ασωπός, εγκαινίασε την πρακτική των επί τόπου ερευνών. Επίσης συνέταξε εκθέσεις τόσο για τη σύνοδο 2005-2006[5] όσο και για τη σύνοδο 2006-2007[6]. Σε αυτές περιλαμβάνονται και τα βασικά σημεία ορισμένων εισηγήσεων, με τρόπο πάντως μάλλον συμβατικό. Θα περίμενε κανείς οι εισηγήσεις να συνοδεύονται από συγκεκριμένες προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εξετάσθηκαν,

όπως συμβαίνει λ.χ. στην περίπτωση του Ασωπού.

Εξ άλλου, από τη στιγμή που η Νέα Δημοκρατία έθεσε ζήτημα αναθεώρησης των άρθρων 24 και 117 του Συντάγματος, θα ήταν εύλογο η Επιτροπή να επιδιώξει μία ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μελών της τόσο για τη σχετική πρόταση όσο και για τις αντιρρήσεις που διατυπώθηκαν από την αντιπολίτευση[7]. Αν και δεν προβλέπεται τυπικά η συμμετοχή της στην αναθεωρητική διαδικασία, θα μπορούσε να αναζητήσει τρόπους για μια προκαταρκτική τουλάχιστον συζήτηση του θέματος.

2. Οκτώβριος 2007 ως σήμερα[8]

Η Επιτροπή πραγματοποίησε ως το τέλος Μαρτίου 2008, εντατικοποιώντας τους ρυθμούς των εργασιών της, δέκα συνεδριάσεις. Σημαντικό μέρος τους αφιερώθηκε στη συζήτηση και την αναζήτηση πρόσφορων μέσων για την αναβάθμισή της. Με γνώμονα την εμπειρία της προηγούμενης βουλευτικής περιόδου, ήταν αναμενόμενο να τεθούν από την αρχή της θητείας της τα βασικά προβλήματα για την αποδοτικότερη λειτουργία αλλά και την προοπτική διεύρυνσης της δικαιοδοσίας της. Στο επίκεντρο του ενδιαφέροντός της βρέθηκαν, εκτός αυτού, οι κλιματικές αλλαγές, η ρύπανση των λιγνιτικών μονάδων στην Πτολεμαίδα και η αειφορική διαχείριση των δασών.

Παρά τις επίμονες προσκλήσεις του Προέδρου της, ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ δεν προσήλθε ακόμη για διαβούλευση με τα μέλη της[9]. Στο ενεργητικό της Επιτροπής εγγράφεται πάντως η παρουσίαση της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κλιματικές αλλαγές την 23η Φεβρουαρίου 2008 από τον αρμόδιο Επίτροπο Στ. Δήμα[10]. Η συζήτηση που ακολούθησε και η ανταλλαγή απόψεων αποδείχτηκαν ιδιαίτερα χρήσιμες, σε μια περιοχή μάλιστα που η χώρα μας καθυστερεί υπερβολικά να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της.

Ιδιαίτερα πρέπει επίσης να τονισθεί η μετάβαση μελών της Επιτροπής στην

Πτολεμαΐδα, προκειμένου να ενημερωθούν επί τόπου για τη ρύπανση της περιοχής και την υγεία τόσο των εργαζομένων στις λιγνιτικές μονάδες όσο και των κατοίκων της. Η σύσκεψη που ακολούθησε -με τη συμμετοχή των Δημάρχων των ενεργειακών Δήμων, εκπροσώπων κοινωνικών οργανώσεων και πολιτών- υπήρξε εποικοδομητική. Με αυτήν την πρωτοβουλία δρομολογήθηκε μία νέα ευπρόσδεκτη πρακτική, η οποία, εφόσον βέβαια εμπεδωθεί, επιτρέπει στην Επιτροπή την καλύτερη κατανόηση οξυμμένων προβλημάτων και την αναζήτηση λύσεων.

III. Αποτίμηση

Ο Κανονισμός της Βουλής αναθέτει στην Επιτροπή Περιβάλλοντος -όπως άλλωστε σε όλες τις Ειδικές Μόνιμες Επιτροπές- διαβουλευτικό, συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό ρόλο[11]. Η Επιτροπή περιορίζεται έτσι αφενός στη συζήτηση των προβλημάτων που επιλέγει και αφετέρου διατυπώνει, όταν διαμορφώνονται οι αναγκαίες συγκλίσεις, προτάσεις για την αντιμετώπισή τους. Από την έως τώρα λειτουργία της προκύπτει ότι αναλώνεται στη συζήτηση θεμάτων, ενώ σπανίως καταλήγει σε προτάσεις. Η εξήγηση των περιορισμένων ως τώρα αποτελεσμάτων του έργου της πρέπει να αποδοθεί στο γεγονός, ότι διανύει ακόμη τη φάση της ενηλικίωσής της.

Με αυτούς τους όρους, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να συμβάλει στη διαμόρφωση θέσεων περιβαλλοντικής πολιτικής, να επηρεάσει το περιεχόμενο των νομοθετικών πρωτοβουλιών της κυβέρνησης και να επιδιώξει με άλλους πρόσφορους τρόπους την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Την πραγματικότητα αυτή αρχίζει να συνειδητοποιεί με την πάροδο του χρόνου, αναζητώντας διεξόδους για την αναβάθμιση της λειτουργίας της και την παραγωγή απτών αποτελεσμάτων. Ενδεικτικά θα μπορούσε να αναφέρει κανείς τη διατύπωση προτάσεων για την επίλυση προβλημάτων, όπως λ.χ. στην περίπτωση της ρύπανσης του Ασωπού[12], και τη διεξαγωγή επί τόπου έρευνας και δημόσιας διαβούλευσης για τη διαπίστωση της έκτασης της περιβαλλοντικής καταστροφής, όπως λ.χ. στην περίπτωση της Πτολεμαΐδας.

Θα ήταν, τέλος, παράλειψη να μην τονισθεί ότι δεν αξιοποιεί, τουλάχιστον στο βαθμό που θα περίμενε κανείς, όλες τις δυνατότητες που της προσφέρει ο Κανονισμός της Βουλής. Οι λόγοι αναφέρονται άλλοτε στην πλημμυλή λειτουργία άλλων θεσμών, με τους οποίους καλείται η Επιτροπή να αναπτύξει συνέργειες, και άλλοτε στη δική της ολιγωρία. Ορισμένα παραδείγματα είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Αφού το ΥΠΕΧΩΔΕ δεν συντάσσει, όπως οφείλει, κάθε χρόνο έκθεση για την κατάσταση του περιβάλλοντος, η Επιτροπή δεν είναι δυνατόν να εκφράσει σχετικά γνώμη. Το ίδιο ισχύει και για άλλες ετήσιες εκθέσεις που θα έπρεπε να εκπονεί η κυβέρνηση, όπως λ.χ. για την εθνική στρατηγική σχετικά με τη μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου και την εθνική στρατηγική σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Στη δική της ευθύνη ανάγεται, αντίθετα, η παράλειψη να αναπτύξει σχέσεις με τα κοινοβούλια άλλων χωρών, με διεθνείς οργανισμούς και, προπάντων, με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην τελευταία περίπτωση θα μπορούσε να ζητήσει από την Επιτροπή σχέδια υπό εκπόνηση οδηγιών και κανονισμών καθώς επίσης και ενημέρωση για την εφαρμογή των κοινοτικών πράξεων στο πλαίσιο της ελληνικής έννομης τάξης, να επιδιώξει την ανάληψη πρωτοβουλιών για την εναρμόνιση του ελληνικού προς το κοινοτικό δίκαιο και να αναδείξει την ανάγκη συμμόρφωσης της χώρας προς τις αποφάσεις του ΔΕΚ. Εξάιρεση αποτελεί η προσπάθειά της να εγκαινιάσει διαύλους επικοινωνίας με ορισμένες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

IV. Η ενδυνάμωσή της

Τα μέλη της Επιτροπής εξέφρασαν εύλογα τον προβληματισμό τους για την αποστολή που καλείται να εκπληρώσει. Με την πάροδο του χρόνου, η σχετική συζήτηση φαίνεται να αποκτά συγκεκριμένο περιεχόμενο. Κατά την κοινοβουλευτική περίοδο που διανύουμε παρατηρείται μάλιστα η προβολή διεκδικήσεων για τη θεσμική θωράκιση, την αναβάθμιση, την επιστημονική υποστήριξη και την οικονομική ενίσχυσή της.

Μεταξύ των άλλων, έχουν διατυπωθεί χωρίς πάντως συστηματική συνοχή, οι εξής ιδίως προτάσεις:

α. Η μετεξέλιξή της, ενόψει της σοβαρότητας και της οξύτητας των περιβαλλοντικών προβλημάτων, από Ειδική σε (αυτοτελή) Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Στην προοπτική αυτή, θα συνεδριάζει, όταν κρίνεται αναγκαίο, από κοινού με άλλη αρμόδια Επιτροπή. Εν προκειμένω θα ήταν επιβεβλημένη η τροποποίηση των άρθρων 31 και 32, αλλά και του άρθρου 43Α του Κανονισμού της Βουλής[13].

β. Η ανάδειξη της γνώμης που διατυπώνει η Επιτροπή για περιβαλλοντικά νομοσχέδια σε ουσιώδη τύπο της νομοπαραγωγικής διαδικασίας, χωρίς να διαφοροποιείται βασικά η θεσμική ταυτότητά της. Η γνώμη θα έπρεπε να υποβάλεται, όπως συμβαίνει λ.χ. με την Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου, προτού εισαχθεί ένα νομοσχέδιο προς συζήτηση στην αρμόδια Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Η παραπάνω προνομιακή, σε σχέση με όσα ισχύουν στις Ειδικές Κοινοβουλευτικές Επιτροπές, ρύθμιση απαιτεί βέβαια τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής[14].

γ. Η υποβολή (απλής) γνώμης στις Διαρκείς Κοινοβουλευτικές Επιτροπές, σε κάθε περίπτωση που η Διάσκεψη των Προέδρων κρίνει ότι ένα νομοσχέδιο έχει βαρύνουσα περιβαλλοντική σημασία[15].

Εκτός αυτού, η Επιτροπή πρότεινε να αναγνωρισθεί στους πολίτες η δυνατότητα να της υποβάλουν αναφορές, ώστε «να αποκτήσει απευθείας σύνδεση με την κοινωνία»[16]. Και εν προκειμένω είναι αναγκαία η τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής, συγκεκριμένα του άρθρου 125. Ως προς την εσωτερική λειτουργία της ανακινήθηκε η προοπτική να δημιουργηθούν υποεπιτροπές λόγω του τεχνικού και εξειδικευμένου χαρακτήρα που παρουσιάζουν συνήθως τα περιβαλλοντικά προβλήματα[17]. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο θα ήταν ευκατάρκεια η πρόσληψη επιστημονικού προσωπικού[18], η διάθεση των αναγκαίων πόρων και η υποστήριξη της Επιτροπής με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.

V. Προτάσεις

1. Μετεξέλιξη ή αναβάθμιση

Για την εξέταση των προτάσεων που παρουσιάστηκαν προηγουμένως επιβάλλεται εν πρώτοις η συστηματοποίησή τους. Σε γενικές γραμμές διαγράφονται δύο προοπτικές: i) η μετεξέλιξη της Ειδικής Επιτροπής Περιβάλλοντος σε Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή, και ii) η αναβάθμισή της, με διατήρηση όμως της θεσμικής της ταυτότητας. Πρόκειται ουσιαστικά για ένα δίλημμα, το οποίο πρέπει να αντιμετωπισθεί από την αρχή, προτού διατυπωθούν συγκεκριμένες προτάσεις για την αποστολή και τη λειτουργία της.

Η μετεξέλιξή της θα συνιστούσε σημαντική απόκλιση από το οργανωτικό σχήμα που ισχύει για τις Διαρκείς Κοινοβουλευτικές Επιτροπές. Το σχήμα δηλαδή το οποίο επιλέγει ο Κανονισμός της Βουλής με κριτήριο ευρύτερες θεματικές ενότητες για την επεξεργασία των νομοσχεδίων^[19]. Τυχόν υιοθέτησή της θα επέφερε ρωγμή στην παραπάνω επιλογή και θα μπορούσε να επενεργήσει ως πρόκριμα για την αποδιάρθρωση του οργανωτικού σχήματος που ισχύει με την υποβολή ανάλογων αιτημάτων και σε άλλες περιοχές. Ο Κανονισμός προσφέρει άλλωστε, όπως θα δούμε στη συνέχεια, όχι ευκαταφρόνητες δυνατότητες για τη λειτουργία της. Κάθε σχετική συζήτηση θα έπρεπε λοιπόν να αποκτήσει επικαιρότητα μετά την αξιοποίησή τους.

Το ενδιαφέρον μας ως προς την αναβάθμιση της Επιτροπής πρέπει να στρέψουμε στην προσθήκη διάταξης με την οποία θα μπορούσε να προβλέπεται ιδίως η διατύπωση γνώμης εκ μέρους της, προτού ένα περιβαλλοντικό νομοσχέδιο υποβληθεί για επεξεργασία στην αρμόδια Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Ο Κανονισμός θα ήταν εν προκειμένω δυνατόν να επιλέξει είτε τη διατύπωση απλής γνώμης είτε την αναγωγή της γνώμης ως ουσιώδους τύπου της νομοπαραγωγικής διαδικασίας. Η διαφορά μεταξύ των δύο λύσεων δεν είναι ευδιάκριτη. Γι' αυτό θα έπρεπε, πριν από την επιλογή της μιας ή της άλλης, να προσδιορισθεί με προσοχή το περιεχόμενό τους, ώστε αποφευχθούν δυσκολίες στην επιδιωκόμενη συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής Περιβάλλοντος και της Διαρκούς Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

2. Αξιοποίηση των δυνατοτήτων

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προβλέπει ο Κανονισμός της Βουλής μπορεί να συμβάλει στην παραγωγή απτών αποτελεσμάτων, ενισχύοντας τη προσφορά και το κύρος της. Η ανάδειξή τους συνθέτει μία εντυπωσιακή πράγματι εικόνα και θέτει δύο εύλογα ερωτήματα: i) γιατί παραμένουν ως σήμερα εν πολλοίς αδρανείς, και ii) γιατί η Επιτροπή φαίνεται να στρέφει το ενδιαφέρον της στη μετεξέλιξη ή την αναβάθμισή της, προτού αξιοποιήσει τις δυνατότητες που διαθέτει.

Σύμφωνα με το άρθρο 43Α παρ. 1ζ αλλά και άλλες διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής η Επιτροπή μπορεί συγκεκριμένα: i) να καταβάλει προσπάθειες για τη συνεργασία της με ανάλογες Επιτροπές άλλων Κοινοβουλίων, ii) να εγκαινιάσει μια δημιουργική συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, iii) να αναζητήσει τρόπους συνεργασίας με Διεθνείς Οργανώσεις και Οργανισμούς που ασχολούνται με το περιβάλλον, iv) να επιδιώκει συχνότερα την από κοινού συνεδρίαση με την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, λόγω της ολοένα και μεγαλύτερης σημασίας που προσλαμβάνει η πολιτική και η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και άλλων Ειδικών Επιτροπών για περιβαλλοντικά ζητήματα, και v) να συνεδριάζει από κοινού με Διαρκείς Κοινοβουλευτικές Επιτροπές για σημαντικά περιβαλλοντικά ζητήματα, χωρίς τα μέλη της να έχουν δικαίωμα ψήφου^[20].

3. Άλλα μέσα ενίσχυσης

Εκτός αυτού, θα μπορούσε, με γνώμονα την εμπειρία που έχει αποκτηθεί, να διαμορφώσει νέες πρακτικές: i) για την καλύτερη οργάνωση των ακροάσεων όσων καλούνται να προσφέρουν στην Επιτροπή την τεχνογνωσία και την ευαισθησία τους,

και ii) για τη παραγωγικότερη διενέργεια επί τόπου ερευνών και δημόσιων διαβουλεύσεων. Ιδιαίτερη σημασία πρέπει επίσης να δοθεί στην επικοινωνιακή προβολή της. Είναι προφανές ότι με ευρηματικές πρωτοβουλίες και πρακτικές θα μπορούσε να αναδείξει καλύτερα το έργο της και να εκφράσει τις ανησυχίες και την αγωνία της για την κατάσταση του περιβάλλοντος στη χώρα μας.

Η Επιτροπή πρέπει, τέλος, να ενισχυθεί με εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό που θα εξασφαλίζει τη συνεχή ροή πληροφοριών, θα παρακολουθεί τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Διεθνών Οργανισμών και θα υποστηρίζει με κάθε πρόσφορο μέσο τα μέλη της. Οι επιστημονικοί συνεργάτες θα ήταν δυνατόν να διατεθούν απευθείας σ' αυτήν ή να ενταχθούν σε ειδική μονάδα της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής. Αυτονόητο είναι, εξ άλλου, ότι ο Πρόεδρος της Βουλής πρέπει να εξασφαλίζει τους αναγκαίους πόρους και να υποστηρίζει την αποτελεσματική λειτουργία της Επιτροπής.

VI. Συμπέρασμα

Από την παρακολούθηση των εργασιών της Επιτροπής και τις επισημάνσεις που προηγήθηκαν προκύπτει ότι τόσο η λειτουργία όσο και το έργο της αρχίζουν να αποκτούν μεγαλύτερη σημασία. Αν και βρίσκεται ακόμη στη πρώιμη φάση της ενηλικίωσής της, η Επιτροπή αναζητά τρόπους για την ενδυνάμωσή της. Η προοπτική αυτή παρουσιάζει όμως δυσκολίες και προβλήματα που δεν επιτρέπεται να αψηφήσουμε.

Είναι εν πρώτοις πρόωρο να συζητούμε για τη μετεξέλιξη, προτού εξετασθούν και δοκιμασθούν προτάσεις για την αναβάθμισή της. Οι προσπάθειές μας πρέπει αντίθετα να στραφούν κυρίως στην αξιοποίηση των όχι ευκαταφρόνητων δυνατοτήτων που προσφέρει ο Κανονισμός της Βουλής και, παράλληλα, στην ενίσχυσή της με κάθε πρόσφορο μέσο που θα διευκολύνει την εκπλήρωση της δύσκολης και ευαίσθητης αποστολής της.

[1](#) Βλ. σχετικά *Γ. Παπαδημητρίου*, Επιτροπή Περιβάλλοντος της Βουλής στο έργο Περιβαλλοντικά Επίκαιρα, Αθήνα-Κομοτηνή 2007, σ. 38 επ. και *Β. Μπόκου*, Το περιβάλλον στις κοινοβουλευτικές διαδικασίες-Μια αποτίμηση του έργου της ειδικής μόνιμης Επιτροπής προστασίας του περιβάλλοντος της Βουλής των Ελλήνων, Περιβάλλον και Δίκαιο, τ. 11 (2007), σ. 544 επ. όπου εκτίθενται χρήσιμες πληροφορίες και γίνονται ενδιαφέρουσες επισημάνσεις για τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία της ομώνυμης Επιτροπής της γερμανικής Ομοσπονδιακής Βουλής.

[\[1\]](#) ΕτΚ,τ. Α΄, φ. 49. της 25ης Φεβρουαρίου 2005.

[\[2\]](#) Π.χ. στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τη μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου και της Εθνικής Στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

[\[3\]](#) Η Επιτροπή συγκροτήθηκε με την απόφαση της Προέδρου της Βουλής, 8455/6592 της 25ης Νοεμβρίου 2005, δηλαδή εννέα μήνες μετά την απόφαση για την ίδρυσή της. Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι συνεδρίασε για πρώτη φορά την 20ή Οκτωβρίου 2005, χωρίς να είναι δυνατόν να διευκρινιστεί πώς ήταν δυνατή η συνεδρίασή της νομίμως πριν από τη συγκρότησή της.

[\[4\]](#) Το Προεδρείο Επιτροπής την Κοινοβουλευτική Περίοδο ΙΑ΄ ήταν το ακόλουθο:

Πρόεδρος: Α. Κατσιγιάννης

Αντιπρόεδρος: Θ. Κολιοπάνος

Γραμματέας: Ασημ. Ξηροτύρη-Αικατερινάρη

[\[5\]](#) *Βουλή των Ελλήνων*, Περίοδος ΙΑ΄- Σύνοδος Β΄, Έκθεση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας του Περιβάλλοντος, Αθήνα 2006.

[\[6\]](#) *Βουλή των Ελλήνων*, Περίοδος ΙΑ΄- Σύνοδος Γ΄, Έκθεση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας του Περιβάλλοντος, Αθήνα 2007.

[\[7\]](#) Πρβλ. σχετικά *Β. Μπόκου*, όπ.π. (σημ. 1), σ. 548

[\[8\]](#) Το Προεδρείο Επιτροπής την Κοινοβουλευτική Περίοδο ΙΒ΄ ήταν το ακόλουθο:

Πρόεδρος: Κυρ. Μητσοτάκης

Α΄ Αντιπρόεδρος: Δ. Βαρβαρίγος

Β΄ Αντιπρόεδρος: Ι. Ζιώγας

Γραμματέας: Μ. Παπαγιαννάκης

Γραμματέας: Ασημ. Ξηροτύρη-Αικατερινάρη

[9] Ο Υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ Στ. Καλογιάννης προσήλθε στην Επιτροπή, είναι αλήθεια, λίγες φορές την προηγούμενη Κοινοβουλευτική Περίοδο και κατά την τρέχουσα, συνοδεύοντας τον Επίτροπο Στ. Δήμα.

[10] ο οποίος προσήλθε και ενημέρωσε την Επιτροπή δύο φορές κατά την προηγούμενη Κοινοβουλευτική Περίοδο σχετικά με τη δέσμη μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών και την προώθηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας.

[11] Βλ. σχετικά Β. Μπόκου, όπ.π. (σημ. 1), σ. 546.

[12] Βλ. την εισήγηση του βουλευτή της Ν.Δ. Μ. Γιαννάκη «Η Ρύπανση του Ασωπού Ποταμού», η οποία περιλαμβάνει 13 προτάσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος (Βουλή των Ελλήνων, Περίοδος ΙΑ΄- Σύνοδος Β΄, Έκθεση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας του Περιβάλλοντος, Αθήνα 2006).

[13] Την πρόταση αυτή διατύπωσε ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ Α. Λοβέρδος στο άρθρο «Περιβάλλον και Κοινοβουλευτική Ανεπάρκεια», ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ, ... , σ...

[14] Και η πρόταση αυτή ανήκει στο βουλευτή του ΠΑΣΟΚ Α. Λοβέρδο. Βλ. τα Πρακτικά της Επιτροπής της 13ης Φεβρουαρίου 2008.

[15] Την πρόταση αυτή διατύπωσε ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ Χρ. Βερελής, όπ.π. (σημ. 13).

[16] Την πατρότητά τους έχουν ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ Α. Λοβέρδος και ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ Μ. Παπαγιαννάκης, όπ.π. (σημ. 13).

[17] Βλ. τις επισημάνσεις της βουλευτή του ΠΑΣΟΚ *Ρ. Ζήση* και του βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ *Μ Παπαγιαννάκη*, ό.π. (σημ. 13).

[18] Την επισήμανση της ανάγκης έκανε ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ *Σπ. Κουβέλης*, ό.π. (σημ. 13).

[19] Τα θέματα αρμοδιότητας του ΥΠΕΧΩΔΕ συζητώνται στην Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων.

[20] Όπως συνέβη λ.χ. κατά την επεξεργασία του νομοσχεδίου «μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και άλλες διατάξεις», όπου συνεδρίασαν από κοινού την 8η, 9η και 10η Απριλίου 2008 η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου και η Ειδική Επιτροπή Περιβάλλοντος.